

2024-2025 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI AVRUPA KONUTLARI ORTAOKULU 7. SINIF KÜLTÜR VE MEDENİYETİMİZE YÖN VERENLER DERSİ
GÜNLÜK PLANI
1.HAFTA

1. BÖLÜM

DERSİN ADI	KÜLTÜR VE MEDENİYETİMİZE YÖN VERENLER
SINIF	7
ÜNİTENİN ADI/NO	KMYV.1.1. ÜNİTE: KÜLTÜR VE MEDENİYET
KONU	
ÖNERİLEN SÜRE	2

2. BÖLÜM

ÖĞRENCİ KAZANIMLARI/HEDEF DAVRANIŞLAR	KMYV.1.1.1. Kültür kavramını açıklar. KMYV.1.1.2. Kültürü oluşturan unsurların birbirleriyle olan ilişkilerini kavrar. KMYV.1.1.3. Kültürel mirasın korunma ve aktarılmasının önemini açıklar.	
ÜNİTE KAVRAMLARI VE SEMBOLLERİ/DAVRANIŞ ÖRÜNTÜSÜ		
ÖĞRETME ÖĞRENME YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	Anlatım yöntemi	
KULLANILAN EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ-ARAÇ, GEREÇLER VE KAYNAKÇA	Ders kitabı, akıllı tahta	
ÖĞRETME-ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	Dikkat Çekme	Kültür nedir?
	Güdüleme	
	Derse Geçiş	Öğrencilerin dikkati çekildikten ve öğrenciler güdülendikten sonra derse geçilir.
	Etkinlikler	Ders kitabındaki etkinlikler yaptırılır.
	Bireysel Öğrenme Etkinlikleri (Ödev, deney)	Açık uçlu sorular sorulur.
Grupla öğrenme etkinlikleri	Çalışma grupları oluşturulabilir.	
ÖZET	<p>Kültür Kavramının Tanımı ve Kapsamı</p> <p>Williams (1981/1993, s.10), kültür teriminin kullanımındaki farklılıkların ve dola- yıyla terime yönelik fikir birliği sağlanmasındaki zorluğun, erken dönemlerdeki çeşit- li ilgi ve arayışların sonucu olduğunu ileri sürmektedir. Williams'a göre öncelikle ağırlık toplumun kültürel etkinliklerinde kendini gösteren hayat tarzının ruhuna kaymış- tır, ardından kültürel ve sanatsal etkinliklerle sınırları belirgin bir şekilde çizilebilen kül- tür esasında diğer toplumsal etkinliklerin kurduğu toplumsal düzenin doğrudan ya da do- laylı bir ürünü olarak görülmüştür. İdealist ve materyalist olarak adlandırılan bu yakla- şım farkları bizleri kültürel faaliyetler ve toplumsal hayatın farklı yönleri arasındaki iliş- kiler incelemeye sevk etmektedir. Bu görüşün aksine yeni yaklaşım, kültürel etkinliklerin bir toplumsal düzenin basit bir ürünü olmayıp tersine söz konusu toplumsal düzenin ku- ruluşunda yer alan temel öğeler olduğuna dikkati çekmektedir. Toplumsal düzen zorunlu olarak bu düzen içinden yeniden üretilmekte, yaşanmakta ve öğrenilmektedir. Bu nokta- da kültürün; (i) belirli ve genel bir hayat tarzına işaret eden antropolojik ve sosyolojik an- lamıyla, (ii) sanatsal ve düşünsel faaliyetlere işaret eden daha yaygın anlamları arasında ilişki bulanabilir (Williams, 1981/1993, ss.11-12).</p> <p>UNESCO tarafından düzenlenen Dünya Kültür Politikaları Konferansı Sonuç Bildirgesi'nde yer alan kültür tanımına göre "en geniş anlamıyla kültür, bir toplumu ya da toplumsal bir grubu tanımlayan belirgin maddi, manevi, zihinsel ve duygusal özellik- lerin bileşiminden oluşan bir bütün ve sadece bilim ve edebiyatı değil, aynı zamanda ya- şam biçimlerini, insanın temel haklarını, değer yargılarını, geleneklerini ve inançlarını da kapsayan bir olgu"dur (UNESCO, 1982). Kültürün bu geniş kapsamına dahil edilen çeşit- li tartışmalar yer almaktadır. Kültürün evrenselliği, yerelliği, tarihselliğinin yanı sıra top- lumsallaşma ve gelişmişlikle ilişkisini ele alan tartışmalar bunlardan sadece birkaçıdır.</p> <p>Özlem (2000, s.198) kültür ile ilgili olarak iki noktanın önemine değinir; insanın dünyaya geldiği ve yetiştiği ulusal kültür ortamının etkisinde olduğu kadar evrensel kül- tür ortamının da etkisinde kaldığıdır. İnsanoğlunun kendi kültüründen miras kalanlara ye- nilerini ekleyerek kültürünü zenginleştirdiğini vurgulayan Özlem, kültürün temel özellik- lerinden birini Leibniz'in sözleriyle "geçmişin yükünü taşımak ve geleceğe gebe olmak" şeklinde açıklamaktadır. Bununla birlikte, kültür kavramını geçmişin mirası olarak sınır- lamanın kültür tutuculuğu ya da kültür gericiliğini de beraberinde getireceği, özünde bu kavramın bizlerin bugün belki de geçmişte hiç örneği bulunmayan yeni düşünce, yaşama ve eylem türleri yaratmamızla kapsamı geleceğe doğru genişleyen bir kavram olduğu be- lirtilmektedir (Özlem, 2000, s.199).</p> <p>İnsanlığa mâl olmuş kültür, evrensel kültür; kapitalizmin gelişimiyle ortaya çıkan ulus kavramının ürünü olan kültür de ulusal kültür olarak adlandırılmaktadır (Kongar, 1989, s.13, 32). Aynı konuya Gökalp'in (1997, s.25) getirdiği yaklaşım ise ulusal ola- nın kültür (hars), evrensel olanın uygarlık olduğu şeklindedir ve Gökalp bunu şöyle ifa- de eder: "Kültür, yalnız bir ulusun din, ahlak, hukuk, us, estetik, dil, iktisat, felsefe ve fenle ilgili yaşayışlarının uyumlu bir toplamıdır; aynı gelişmişlik düzeyinde bulunan bir- çok ulusların toplumsal yaşayışlarının</p>	

ortak bir toplama ise uygarlıktır". Kongar'a (1989, s.33) göre ulusal kültürü evrensel kültürden ayıran unsurlar, coğrafi alanlar, tarihsel dönemler, etnik farklılıklardır. Yerel kültür, ulus ve ülke ölçeğinden daha küçük insan topluluğu ve coğrafya tarafından üretilen kültürdür. Güvenç (2002, s.110) kültürün sınırlarıyla ilgili olarak kültür kavramının sınırlarının bir ülkenin coğrafi sınırlarıyla çakışma-yacağını belirterek kültür kavramının birçok ülkeyi kapsayabileceği gibi (örn; batı kültürü gibi) bir ülkenin milli sınırları içinde çok sayıda farklı alt kültürü barındırabileceğini ifade etmektedir. Güvenç (2002, s.100)'e göre "nasıl ki bir harita bölgenin kendisi değil de onun küçük ve soyut bir modeli ise, kültür kavramı da toplumsal yapı ve kurumların kendisi değil kavramsal ve soyut bir modelidir". Bununla birlikte, İsveçli antropolog Ulf Hannerz (1992, s. 37), ulus ve devletin sınırlarına sıkı sıkıya bağlı kalan kültürlerden oluşan bir dünya fikrini reddetmiştir. Ayrıca milletlerüstü (uluslararası) endüstri ve küreselleşmeden önce var olan "özgün/otantik" yerli kültür fikrine karşı çıkmıştır. Kültürün dinamik doğasına inanan Hannerz, dünyayı, kültürel etkileşim süreci vasıtasıyla yeni kültürel değişimlere ve çeşitliliğe izin veren bir milletler-üstü kültürel bağlantı alanı olarak görmektedir. Kültür, toplumların kendileri için faydalı bir amaca ulaşma yolunda gösterdikleri çabaların ve bu çabalar sonucu ürettikleri tüm ürünlerin evrensel adı olarak kullanılmıştır. Bu kullanımıyla kültür tarihsel olmasının yanı sıra doğayı kendi amaçları doğrultusunda değiştiren ve şekillendiren bir unsur olarak insanı ön plana çıkarır (Özlem, 2000, s.146). Uygur da kültüre yönelik yaptığı tanımında insan unsurunun önemine vurgu yaparak "kültür: insanın ortaya koyduğu içinde insanın var olduğu tüm gerçeklik demektir, kültür, doğanın insanlaştırılma biçimi, bu insanlaştırmaya özgü süreç ve verimlidir" demektedir (2006, s.17). Ön plana çıkardığı insan tarafından meydana getirilen her şeyin kültüre dahil olduğunu belirten Uygur, insanın kendisine bakış açısından değerlerini ve amaçlarını nasıl planladığına kadar her şeyin kültürün öğeleri içinde yer aldığını belirtmektedir. Buna göre örgütler, dernekler, kurumlar, okullar kendilerine ilişkin şeylerle birlikte kültürden sayılırlar ve insanlar arasındaki her türlü alışveriş, bütün maddi ve manevi yapıt ve ürünlere kültür adı verilir (Uygur, 2006, s.17). Ayrıca Uygur (2006, s.1) insanı diğer canlılardan ayıran en temel özelliğin, doğanın kendisi için önceden belirlemiş olduğu kurallar olmaksızın bir kültürü var edebilme ve yarattığı kültür ile kendi gelişimini ve varlığını sürdürebilme becerisine sahip olması olarak ifade etmektedir.

Bauman (1996/1998, s.159) kültürün insani bir eylem alanı olduğunu belirtmektedir. Bu tanıma göre kültürden söz etmek, insan etkinlikleri ve üretiminden söz etmek anlamına gelmektedir. Köktürk (2006, s.223) de kültürün doğada hazır bir şekilde bulunmayan sonradan üretilen ve oluşturulan bir yapı olduğunu belirtmektedir. Bu düşünceye göre yapıyı oluşturan temel özne, insandır. Sözü edilen düşünceler insanın kültürsüz, kültürün de insansız düşünülemediği gerçeğinin altını çizmektedir. Bu gerçek aynı zamanda kültürün insanı yetkin bir varlık haline getirdiğini de göstermektedir. Eagleton da yukarıdaki görüşü destekler nitelikte kültürün genler aracılığıyla aktarılmadığını ifade etmektedir (2000/2005, s.46). Bu ortak görüşler doğrultusunda kültürün, insanın duyusu, düşünüş ve yaşayış biçimi olarak görüldüğü açıktır.

Kültürün birey ve toplumla olan ilişkisinde bireyin önemine işaret eden yorumların yanı sıra öncelik sırasının topluma verilmesi gerektiğini savunan görüşler de bulunmaktadır. Eliot, kültür teriminin bireyin, toplulukların ya da toplumun gelişimini göz önünde bulundurduğumuzda farklı çağrışımlar yarattığını belirtmektedir (1962, s.21). Bireyin kültürü, bağlı bulunduğu topluluk ya da sınıfın kültürü ile ilişkilidir; topluluk ya da sınıfın kültürü ise parçası olduğu topluma dayanır. Öyleyse temel olan toplumun kültürüdür ve terim olarak kültür öncelikle toplumun tamamı ile ilişkili olarak incelenmelidir (Eliot, 1962, s.21). Çeçen de konuyu ele alırken, toplumsallaşmanın önemine değinmekte ve büttüncül bir yaklaşımla kültürün toplumun kazandığı bilgi, sanat, gelenekler ve diğer yetenekleri, alışkanlıkları kapsayan karmaşık bir bütün olarak nitelendirmektedir (1984, s.62). Kültürün insanoğlunun toplumsallaşmasıyla ortaya çıktığını ve bireyin toplumla bütünleşmesi sonucunda geliştiğini ifade eden Çeçen (1984, s.62), insanın doğadan kurtulmasıyla bu sürecin başladığını ve kültürün insanın ikinci doğası olduğunu savunmaktadır.

Malinowski'ye göre kültür, kısmen özerk kısmen eşgüdümlü kurumlardan kurulmuş bir bütündür. Bu bütünlük soya dayanan kan birliği, işbirliğine, faaliyetlerde uzlaşmaya dayalı mekânsal birlik gibi bir dizi ilkeyle ve özellikle de politik örgütlenmede güç kullanımıyla korunur (Malinowski, 1944/1992, s.69). Güvenç (2002a, s.33) Malinowski'nin görüşlerine göndermede bulunarak; insanoğlunun beslenme, barınma ve çoğalma gibi temel gereksinimlerini karşılamak amacıyla kültür adı verilen bir varlık alanı yarattığını ve sözü edilen temel gereksinimlerini kurumsallaştırdığını belirtmekte ve insanoğlunun örgütlenme gereksiniminin böyle bir hareketi doğurduğunu ifade etmektedir. Yılmaz (2009, s.16) Malinowski'nin görüşlerine dayanarak insanın gereksinimlerinin karşılanması ile örgütlenme süreci arasındaki ilişkiyi kültürün işlevlerinden birisinin yerine gelmesi olarak görmektedir. İnsanın temel varlık koşulunu gereksinimlerinin karşılanması olarak gören Yılmaz, insanların gereksinimleri karşılamak amacıyla toplum ve onun içinde çeşitli kurumlar-kuruluşlar biçiminde örgütlenmelerini belirterek, kültürün bu gereksinimleri karşıladığına yönelik görüşünü, Malinowski'nin kültürün ancak örgütlü etkinliklerle gerçekleşeceği savıyla desteklemektedir.

Williams'a (1977, s.80) göre, tarihsel süreçte kültür kavramının kullanımında gözlenen farklılıklar kendisini günümüzde kültür kelimesinin üç farklı şekilde kullanımına göstermektedir. Bunlar,

1. Bireyin, toplulukların ya da toplumların düşünsel, dinsel ve estetik gelişimini ifade etmek,
2. Düşünsel ve sanatsal etkinliklere ve bunların ürünlerine (sinema filmi, tiyatro vb.) sahip çıkmak. (Bu özelliği ile kültür sanat ile eşanlı kullanılmaktadır.)
3. Bireyler, topluluklar ve toplumlar için bir yaşam tarzı, etkinlikler, inançlar ve gelenekler oluşturmak.

Sözü edilen kullanımlardan ilk ikisinin en yaygın kullanımlar oldukları vurgulanmakta ve bu kullanımlarda kültürün çoğu kez düşünsel çalışmalarla ilişkilendirildiği belirtilmektedir. Bu konuda çalışmalar yapan Matthew Arnold, John Ruskin ve F.R. Leavis gibi isimlerin kültür terimini bağlantısı olan kişileri eğiten, terbiye eden ve geliştiren yüksek sanat eserleri anlamında kullandıkları ifade edilmektedir. Kültürün üçüncü kullanımı olan

“bireyler, topluluklar ve toplumlar için bir yaşam tarzı, etkinlikler, inançlar ve gelenekler oluşturmak” ifadesi yüzyılın ilk yarısında en çok antropologlar tarafından kullanılmıştır ve günümüze kadar bu alanın özü olarak gelmiştir. Bu kullanımı ile kültürün sadece batı uygarlıklarındaki güzel sanatlar olmadığı, aksine kavram olduğu ileri sürülmektedir. Kroeber ve Kluckhohn da 1952 yılında yapmış oldukları çalışmada kültürün bu kullanımı üzerine odaklanmışlardır (Smith, 2001, s.2).

Smith (2001, ss.2-3) Kroeber ve Kluckhohn tarafından yapılan çalışmada o zamana kadar kültüre yönelik yapılan tanımların altı farklı yaklaşım altında sınıflandırıldığı belirtilmektedir:

1. Betimsel tanımlar: Bu tanımlar kültürü, sosyal hayatı oluşturan önemli bir olgu olarak görmekte ve kültürü oluşturan alanları betimlemektedir. Örneğin; Tylor, 1871 yılında yaptığı tanımda kültür ya da uygarlık ifadesini kullanırken bilgi, kanunlar, inanç, sanat, ahlak, gelenekler ve toplumun bir üyesi olarak bireyin sahip olduğu diğer özellikleri kapsamaktadır. Görüldüğü gibi bu tanımda hem düşünceleri (ahlak, sanat, kanunlar) hem de davranışlar (gelenekler, alışkanlıklar) yer almaktadır.
2. Tarihsel tanımlar: Kültürü nesiller boyu süregelen bir miras olarak görmekteler.
3. Kuralcı tanımlar: Bunlar iki biçimde karşımıza çıkmaktadırlar. Birincisi kültürü insanların davranışlarını belirleyen bir kurallar bütünü olarak görmektedir; diğeri ise davranışlara değinmeksizin değer yargılarının rolü üzerinde durmaktadır.
4. Psikolojik tanımlar: Kültürün insanların iletişim kurmasında, öğrenmesinde ve duygusal ihtiyaçlarını gidermesinde yardımcı bir araç olduğunu ileri sürmektedir.
5. Yapısalcı tanımlar: Kültürün ayırt edilebilir özellikleri arasındaki ilişkiler bütünü olduğuna dikkati çekmekte ve kültürün kemikleşmiş davranışlardan farklı bir soyutlama olduğunu savunmaktadır.
6. Genetik tanımlar: Kültürün nasıl var olduğu ve varlığını sürdürdüğüne yönelik tanımlardır. Bu tanımlar kültürü insanlar arasında nesiller boyu süregelen etkileşimin bir ürünü olarak görmektedirler.

Yukarıdaki sınıflandırma içinde yer alan tanımlar Kroeber ve Kluckhohn’un yaptığı çalışmaya kadar güncelliğini korumuştur. Ancak kültür teorisi alanında kültürün algılanış biçiminde değişim yaşanmıştır. Kültüre yönelik yapılan tanımlar günümüzde aşağıdaki konular etrafında şekillenmektedir (Smith, 2001, ss.3-4):

- Maddecı, teknolojik ve sosyal anlamda yapısal olana karşı çıkan kültür yaklaşımları bulunmaktadır. Bu yaklaşımlara göre kültürün bir yaşam tarzından farklı ve bağımsız algılanması gereken bir şey olduğu savunulmaktadır. Kültür, maddesel olmayan ideallerin ve ruhaniyetin beşiğidir. Buna göre kültür, inançlar, değerler ve semboller bütünüdür.
- Kültürün özerkliği üzerine odaklanan tanımlar vardır. Bu bakış açısına göre kültürün ekonomik dengelerden, güçler dağılımından ya da sosyal gereksinimlerden bağımsız açıklanabilmesi mümkündür.
- Kültür çalışmalarının sanatla sınırlı olmadığını, sosyal hayatın tüm yönlerini ve kademelerini bütünüyle kapsadığını savunan görüşler bulunmaktadır. Buna göre, sosyal sınıf farkına yönelik kültürel düşünceler çağdaş akademik çalışmalarda yer bulmazlar.

Kültür kavramı gelişme kavramından soyutlanmamaktadır. Kültürün amacı; doğduğunda yalnızca doğal bir tepki ve yetenek biçiminde olan insan aklını geliştirmektir. İnsan tarafından yaratılan (değiştirilen, geliştirilen) kültür, insana doğanın verdiği akıldan çok daha farklı ve değişik bir olgudur. Kültür, insanın ve her türlü insanlı olgunun temel yeteneğini, kültür tarihinin oluşumunu sağlayan kendiliğinden gelişimi temsil etmektedir (Mejuyev, 1987, s.27). Konuyla ilgili olarak insan gelişiminin başlıca amaçlarından birinin bireyin toplumsal ve kültürel evrimi olduğunu belirten Topuz (1998, s.28) gelişmeyi, toplumun kimliğinin, isteklerinin ve küresel yaşam kalitesinin zenginleşmesi olarak tanımlamaktadır.

Kültür kavramının kapsamının bu denli geniş olması kuşkusuz kültüre yönelik yapılan tanımların çokluğu ile yakından ilişkilidir. Çeçen (1984, s.10) kültür konusuna her disiplinin kendi açısından yorum getirmeye çalıştığını ve kültürün bir tanım içine sığamayacak kadar geniş boyutlara sahip bir kavram olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle herkesin üzerinde birleşeceği bir tanım ortaya koymanın neredeyse olanaksız olduğunu vurgulamaktadır.

Benzer şekilde kültüre yönelik yapılan tanımların çokluğuna karşın bu tanımların yeterince açıklayıcı olmadıklarının altını çizen Güvenç (2002a, s.54), yapılan çalışmalar arasında en çok benimsenen düşüncenin sahibi İngiliz antropolog E.B. Tylor’a göndermede bulunmaktadır. Tylor’ın tanımına göre “kültür ya da uygarlık, toplumun üyesi olarak, insan türünün öğrendiği, edindiği, bilgi, sanat, gelenek, görenek ve benzeri yetenek, beceri ve alışkanlıkları içine alan karmaşık bir bütündür. Tylor’ın kültür tanımının, kavramı bütünüyle yansıtmamakla birlikte bütüncül yaklaşımıyla kültür kuramının ana temini dile getirmesi bakımından önemli olduğunu vurgulayan Güvenç, bu tanımın kültür alanında çalışan birçok araştırmacıya yol gösterdiğini belirtmektedir. Bu araştırmacılardan biri olan Murdock tarafından yapılan çalışmaya dikkat çeken Güvenç (2002, ss.101- 104), kültürün özelliklerinin aşağıdaki gibi gruplanabileceğini belirtmektedir:

1. Kültür, öğrenilebilir bilgi, davranış ve alışkanlıklardır. Kültürün öğrenilebilir olması eğitimin kurallarına, yasalarına ve ilkelerine uygun olması gereğini doğurur.
2. Kültür, dil aracılığıyla nesiller boyu aktarılabilen bir özellik taşır. Bu sayede insan oğlu yaşayarak edindiği deneyimleri kendisinden sonraki nesillere aktarmış ve varlığını sürdürmeyi başarmıştır.
3. Kültürün öğretileri toplumdan topluma değişiklik gösterir. Her toplumun sahip olduğu, yarattığı ve paylaştığı alışkanlıklar toplumun kültürünü oluşturmakla birlikte söz konusu alışkanlıkların sürekliliği de o toplumun sürekliliğine bağlıdır.

4. Kùltür toplumsal yaşamda oluşan bir unsur olmakla birlikte aynı zamanda bireysel tutum ve davranışlar kültürel doku içinde önemli bir yer tutar. Her ne kadar insan davranışları toplumsal yaşam içinde öğrenilmiş olsa da her zaman toplumun öğrettikleri ile örtüşmeyebilir.
5. Kùltür, yaşamsal ve toplumsal gereksinimleri karşılayan, işlevsel bir unsurdur. Denenmiş çözüm yolları zamanla toplumsal tatmin düzeyi ve alışkanlıkları pekiştirir. Yaşamsal gereksinimlerin evrensel olması bu ihtiyaçları karşılayan kurumların da belli ölçülerde benzer olması kaçınılmazdır.
6. Kùltür bütünleştirici olduğu kadar ayrıştırıcı güce de sahiptir. Toplumsal boyutta uyum içinde olan kültürler bütünleşme eğilimi gösterirler. Bu bütünlük, tarihsel ve çevresel anlamda çelişkilere sahip kültürlerde kendisini çözümlenerek gösterir.
7. Kùltür kavramı hayatla ilgili soyut bir kavramdır. Özünde maddi ya da gözlenebilir bir kavram olmadığını bildiğimiz kültür, gerçeğin bir soyutlamasıdır.

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/613153>

3. BÖLÜM

ÖLÇME-DEĞERLENDİRME	ÖĞRENCİLERE KAZANIMLA İLGİLİ SORULAR SORULUR.
DERSİN DİĞER DERSLERLE İLİŞKİSİ:	

4. BÖLÜM

PLANIN UYGULANMASINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	<p>Kùltürü oluşturan unsurlar (dil, tarih, din, sanat, gelenek görenek vb.) üzerinde durulur.</p> <p>a) Kültürel unsurlar arasındaki ilişkilerin, geleneklerin ve bir toplumun geçmişinden getirdiği değerlerin sonraki nesillere aktarılmasındaki etkisi vurgulanır.</p> <p>b) Kültürel unsurlar arasındaki ilişkilerin bir toplumun yeni değerleri ve gelenekleri oluşturmadaki rolüne değinilir.</p> <p>a) Bir toplumun kimliğinin oluşum sürecinde kültürel mirasın korunma ve aktarılmasının önemi vurgulanır.</p> <p>b) Kültürel mirasının farkında olma ve bu mirasa sahip çıkmanın toplumların varlıklarını korumalarındaki rolüne değinilir.</p>
--	---

Funda Arslan Tekdaş/ Ayşe Memiş
Ders Öğretmeni

13.09.2024
Fatih Kılıç
Okul Müdürü